

Ostrołęka, dnia 9 kwietnia 2025 r.

**KOMISARZ WYBORCZY
W OSTROŁĘCE I**

Olgiard Rafał Dąbrowski-Żegalski

DOS.770.1.2025

**Pan
Paweł Pecura
Radny Rady Miasta
Ostrów Mazowiecka**

W odpowiedzi na Pana pytanie, uprzejmie informuję, że wygaśnięcie mandatu radnego następuje w przypadkach wskazanych w art. 383 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365) i jednym z takich przypadków są naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności (pkt 5 cytowanego przepisu).

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907 i poz.1940) znajdujemy ograniczenia, jakim podlegają radni gmin wykonując swój mandat. W przepisie art. 24f cyt. ustawy czytamy, że radni nie mogą prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem mienia komunalnego gminy, w której radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności. Jeżeli radny przed rozpoczęciem wykonywania mandatu prowadził taką działalność gospodarczą, jest obowiązany do zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania. Niewypełnienie tego obowiązku stanowi podstawę do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego w trybie art. 383 *Kodeksu wyborczego*, o której mowa w art. 24b ust. 6 ustawy o samorządzie gminnym.

Przepis art. 383 § 2 *Kodeksu wyborczego* stanowi, że wygaśnięcie mandatu radnego m. in. z przyczyn, o których mowa w § 1 pkt 5, stwierdza rada, w drodze uchwały, w terminie miesiąca od dnia wystąpienia przyczyny wygaśnięcia mandatu.

Mandat radnego nie wygasa wyłącznie wskutek zaistnienia jednej z okoliczności wymienionych w cytowanym art. 383 § 1. Przepisy art. 383 § 2 i 2a *Kodeksu wyborczego* wymagają do wygaśnięcia mandatu radnego gminy – z powodów wskazanych w pkt 5 – także stwierdzenia tego faktu przez radę w drodze uchwały.

W tym miejscu muszę nadmienić, że w przepisie art. 383 § 2a *Kodeksu wyborczego* wskazano, w jakich przypadkach stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego następuje przez komisarza wyborczego w drodze postanowienia – nie dotyczy to jednak sytuacji opisanej przez Pana w piśmie i nie ma potrzeby tego wątku rozwijać na potrzeby tej odpowiedzi.

Innymi słowy, stan faktyczny, z którym ustawa łączy skutek w postaci wygaśnięcia mandatu radnego, obejmuje dwa zdarzenia:

- zaistnienie przesłanki określonej w art. 383 § 1 Kodeksu wyborczego i w przypadku zaistnienia okoliczności z pkt 5 cytowanego przepisu,
- wydanie uchwały przez radę autorytatywnie potwierdzającej, że ta przesłanka faktycznie zaistniała i że w związku z tym nastąpiło wygaśnięcie mandatu.

Oba te zdarzenia muszą wystąpić łącznie, co oznacza, że samo powstanie okoliczności faktycznej uzasadniającej stwierdzenie wygaśnięcia mandatu jeszcze nie pozbawia mandatu bytu prawnego.

Jeżeli wystąpienie okoliczności, o jakiej pisze Pan w swoim piśmie i o której mowa w art. 383 § 1 pkt 5 Kodeksu wyborczego nastąpiło w czasie trwania kadencji poprzedniej rady, to tylko poprzednia rada miała uprawnienia wydania stosownej uchwały o wygaśnięciu mandatu radnego. Wobec faktu, że kadencja poprzedniej rady skończyła się, nie ma zatem uprawnionego podmiotu, który mógłby wydać taką uchwałę, ale również mandat radnego wygasł z chwilą upływu kadencji z mocy prawa.

Wybór obecnych radnych i obecnej rady oznacza całkowicie nowy stan prawny. Zatem, jeżeli okoliczności, o jakich mowa w Pana piśmie ustały przed upływem kadencji poprzedniej rady, to obecna rada, bez naruszenia powołanych przeze mnie przepisów *Kodeksu wyborczego*, nie mogłaby wydać uchwały stwierdzającej wygaśnięcie mandatu obecnego radnego.

Powyższa odpowiedź stanowi jedynie realizację zadania komisarza wyborczego w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego (art.167 § 1 pkt 1 *Kodeksu wyborczego*) i nie może wkraczać w kompetencje innych organów i instytucji państwowych, których zadaniem jest stanie na straży przestrzegania porządku prawnego takich jak chociażby organy ścigania, wymiaru sprawiedliwości czy też kontroli skarbowej.